

2007

דו"ח סיכוי

מדד השוויון בין האזרחים היהודים והערבים בישראל

עורך: עו"ד עלי חיידר

סיכוי سيكوي Sikkuy

ירושלים, חיפה - יוני 2008

מדד השוויון בין האזרחים היהודים והערבים בישראל

עורך: עו"ד עלי חיידר
תחקיר וכתיבה: מיכל בליקוף, מנאר מחמוד, עו"ד עלי חיידר, יאסר עואד
עריכה לשונית: יצהר ורדי

ירושלים, חיפה, יוני 2008

חוברת זו יוצאת לאור גם בערבית וגם באנגלית
ומופיעה באתר האינטרנט של העמותה www.sikkuy.org.il

תרגום לערבית: גילאל חסן - חסן תרגומים
תרגום לאנגלית: עירא מוסקוביץ'
עיצוב גרפי והפקה: UnderGround Studio & Studio T
הפקה והבאה לדפוס: מנאר מחמוד
פרסום מדד השוויון מתאפשר הודות לסיועם האדיב של:

קרן כהנוב THE Kahanoff FOUNDATION

האיחוד האירופי

© מותר ורצוי לצלם, להעתיק ולצתת מפרסום זה תוך ציון ממורט של המקור.
אין לשכפל את הפרסום ללא רשות בכתב מהעורך.

ירושלים

רח' המשוררת רחל 17, בית הכרם ירושלים 96348
טלפון: 02-6541225 פקס: 02-6541108 דוא"ל: jerusalem@sikkuy.org.il

חיפה

שדרות בן גוריון 57, ת.ד. 99650, חיפה 31996
טלפון: 04-8523188 פקס: 04-8523065 דוא"ל: haifa@sikkuy.org.il

השתתפו בבניית המדד ובהכנתו

ועדת היגוי לבניית המדד

פרופ' מוחמד חאגי-יחיא, פרופ' חבר בבית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית, האוניברסיטה העברית בירושלים.
פרופ' ראסם ח'אמיסי, גיאוגרף ומתכנן ערים, מרצה בכיר בחוג לגיאוגרפיה ולימודי סביבה באוניברסיטת חיפה.
פרופ' יוסי יהב, פרופ' (אמריטוס) לסטטיסטיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים. הסטטיסטיקן הממשלתי (לשעבר).
פרופ' דוד נחמיאס, פרופ' לממשל ומדיניות ציבורית, המרכז הבינתחומי, הרצליה.

מומחי תוכן

ד"ר ח'אלד אבו עסבה, מנהל מכון מסאר למחקר תכנון וייעוץ ומכון ון ליר בירושלים.
ד"ר ענת בן סימון, המרכז הארצי לבחינות והערכה.
ד"ר ג'וני גל, בית הספר לעבודה סוציאלית, האוניברסיטה העברית בירושלים.
ד"ר נהאיה דאוד, בית הספר לבריאות הציבור הדסה, האוניברסיטה העברית בירושלים, האגף לאפידימיולוגיה, אוניברסיטת בן גוריון.
ד"ר רות חננאל, החוג למדיניות ציבורית וראש התוכנית למשפט וסביבה, הפקולטה למשפטים ובית הספר ללימודי הסביבה ע"ש פורטר, אוניברסיטת תל-אביב.
מר מוחמד ח'טיב, מנכ"ל אגודת הגליל, מרצה לקידום בריאות, החוג לסיעוד, אוניברסיטת חיפה.
פרופ' ראסם ח'אמיסי, החוג לגיאוגרפיה, אוניברסיטת חיפה.
ד"ר סאמי מיעארי, האוניברסיטה האירופאית, איטליה.
ד"ר שלמה סבירסקי, מנהל אקדמי, מרכז אדווה.
פרופ' יוסי קטן, בית הספר לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת תל-אביב.

צוות עובדי סיכוי

מומחה מוביל לבניית המדד
מר יאסר עואד, מנהל פרויקט ייצוג הולם ושוויון בתעסוקה בעמותת סיכוי, דוקטורנט בחוג לסטטיסטיקה באוניברסיטת חיפה ומנהל תחום מחקר במוסד לביטוח לאומי (לשעבר).

תחקיר וכתבייה

מיכל בליקוף, מנאר מחמוד, עו"ד עלי חידר, יאסר עואד.

תוכן עניינים

7-9	תרשימים ולוחות
10-11	דבר המנכ"לים
12-15	תקציר
16-21	מדד השוויון 2007 - הקדמה ודברי הסבר
22-28	פרק 1: מדד הבריאות - מבאר מחמוד
29-37	פרק 2: מדד דיור - עו"ד עלי חיידר, יאסר עואד
38-49	פרק 3: מדד החינוך - מבאר מחמוד
50-58	פרק 4: מדד התעסוקה - מיכל בליקוף
59-65	פרק 5: מדד הרווחה - מיכל בליקוף
66-71	פרק 6: מדד השוויון המשוקלל 2007
71-74	מפתח משתנים
75-76	ביבליוגרפיה

תרשימים

13	ערכי המדדים המצרפיים בדיוור, בריאות, חינוך, תעסוקה ורווחה ומדד השוויון המשוקלל 2006-2007	תרשים א'
15	השינוי בערך מדד השוויון המשוקלל בין השנים 2006-2007	תרשים ב'
23	השינוי בערך מדד השוויון בכריאות בין השנים 2006-2007	תרשים 1.1
25	תוחלת חיים בלידה בקרב זכרים ונקבות לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 1.2
26	אחוז המעשנים לפי מין וקבוצת אוכלוסייה	תרשים 1.3
26	שיעור תמותת תינוקות (ל-1,000 לידות חי) לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 1.4
28	שיעור תמותה ל-100,000 נפשות לפי קבוצות גיל נבחרות וקבוצות אוכלוסייה	תרשים 1.5
30	השינוי בערך מדד השוויון בדיוור בין השנים 2006-2007	תרשים 2.1
31	אחוז המתגוררים בדירה בבעלות, לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 2.2
32	ערך דירה בבעלות לפי קבוצת אוכלוסייה (אלפי ש"ח)	תרשים 2.3
32	ערך דירה בבעלות ביישובים יהודיים וביישובים ערביים בשנים 2000-2005 (אלפי ש"ח)	תרשים 2.3.1
33	אחוז הדירות שנבנות ביוזמה ציבורית מסך כל התחלות הבנייה למגורים ביישובים המונים 10,000 תושבים ויותר	תרשים 2.4
34	מספר חדרים ממוצע בדירת מגורים ומספר נפשות ממוצע לחדר לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 2.5
35	התפלגות משקי בית לפי מספר חדרים בדירה ולפי קבוצת אוכלוסייה, 2006 (אחוזים)	תרשים 2.5.1
35	שטח דירה ומספר מ"ר לנפש ביישובים יהודיים ומעורבים וביישובים ערביים, 2005 (מ"ר)	תרשים 2.5.2
35	ממוצע נפשות לחדר לפי גודל משק בית וקבוצת אוכלוסייה, 2006	תרשים 2.5.3
35	התפלגות משקי בית עם ילדים לפי צפיפות מגורים וקבוצת אוכלוסייה, 2006	תרשים 2.5.4
37	הוצאה חודשית ממוצעת של משקי בית לדיוור וממוצע תשלומי ארנונה למשק בית (ש"ח לחודש)	תרשים 2.6
38	השינוי בערך מדד השוויון בחינוך בין השנים 2006-2007	תרשים 3.1
41	מספר התלמידים הממוצע לכיתה בחינוך היסודי והעל-יסודי בחינוך העברי ובחינוך הערבי	תרשים 3.2
41	ממוצע שעות הוראה לתלמיד בחינוך היסודי ובחינוך העל-יסודי בחינוך העברי ובחינוך הערבי	תרשים 3.3
43	אחוז מורים אקדמאים ואחוז מורים בלתי-מוסמכים בחינוך העברי ובחינוך הערבי	תרשים 3.4
44	אחוז הילדים בגילאי שנתיים ובגילאי 3-4 בגני ילדים, מעונות ופעוטונים לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 3.5
45	אחוז הנשירה בקרב תלמידי ט' ו-י"ב	תרשים 3.6
45	אחוז הסטודנטים באוניברסיטה מכלל גילאי 20-34 לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 3.7
46	בני 15 ומעלה בעלי 8 שנות לימוד ובעלי 13 שנות לימוד ויותר לפי קבוצות אוכלוסייה	תרשים 3.8
47	חציון מספר שנות לימוד מקרב בני 16 ומעלה	תרשים 3.9
48	אחוז הזכאים לתעודת בגרות מכלל תלמידי י"ב ואחוז הזכאים לבגרות העומדת בדרישות הסף לכניסה לאוניברסיטה מקרב תלמידי י"ב	תרשים 3.10

49	ציון ממוצע במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' בחינוך העברי ובחינוך הערבי	תרשים 3.11
51	השינוי בערך מדד השוויון בתעסוקה בין השנים 2006-2007	תרשים 4.1
52	שיעור השתתפות בכוח העבודה האזרחי בגילאי 15 ומעלה לפי מין וקבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	תרשים 4.2
53	שיעור השתתפות בכוח העבודה האזרחי לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	תרשים 4.3
53	שיעור השתתפות גברים בכוח העבודה האזרחי לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	תרשים 4.3.1
53	שיעור השתתפות נשים בכוח העבודה האזרחי לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	תרשים 4.3.2
54	שיעור השתתפות בכוח העבודה האזרחי לפי שנות לימוד וקבוצת אוכלוסייה - מדד 2007 (אחוזים)	תרשים 4.4
54	שיעור השתתפות גברים בכוח העבודה האזרחי לפי שנות לימוד וקבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	תרשים 4.4.1
54	שיעור השתתפות נשים בכוח העבודה לפי שנות לימוד וקבוצת אוכלוסייה (אחוזים)	תרשים 4.4.2
55	אחוז בלתי מועסקים לפי מין וקבוצת אוכלוסייה - מדד 2007 (אחוזים)	תרשים 4.5
55	התפלגות המועסקים לפי משלח-יד וקבוצת אוכלוסייה - מדד 2007 (אחוזים)	תרשים 4.6
56	התפלגות גברים לפי משלח-יד וקבוצת אוכלוסייה 2006 (אחוזים)	תרשים 4.6.1
56	התפלגות נשים מועסקות לפי משלח-יד וקבוצת אוכלוסייה 2006 (אחוזים)	תרשים 4.6.2
57	התפלגות המועסקים לפי ענפי תעסוקה וקבוצת אוכלוסייה - מדד 2007 (אחוזים)	תרשים 4.7
57	התפלגות גברים מועסקים לפי ענף כלכלי וקבוצת אוכלוסייה 2006 (אחוזים)	תרשים 4.7.1
57	התפלגות נשים מועסקות לפי ענף כלכלי וקבוצת אוכלוסייה 2006 (אחוזים)	תרשים 4.7.2
58	התפלגות המועסקים בשירות המדינה לפי קבוצת אוכלוסייה - מדד 2007 (אחוזים)	תרשים 4.7.3
59	גורמים לירידה בתקציב הרווחה המקומי	תרשים 5.1
60	השינוי בערך מדד השוויון ברווחה בין השנים 2006-2007	תרשים 5.2
61	סה"כ הוצאה ציבורית ממוצעת על רווחה ברשויות מקומיות (ש' לנפש)	תרשים 5.3
63	מספר מטופלים ממוצע לעובד סוציאלי ביישובים יהודיים וביישובים ערביים	תרשים 5.4
64	תחולת העוני בקרב משפחות, נפשות וילדים לפני תשלומי העברה ומסים ישירים, אחרי תשלומי העברה ואחרי תשלומי העברה ומסים ישירים לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 5.5
65	אחוז הירידה בתחולת העוני בעקבות תשלומי העברה ומסים ישירים לפי קבוצת אוכלוסייה	תרשים 5.6
65	שיעור הנפשות והילדים הנחלצים מהעוני בעקבות תשלומי העברה ומסים ישירים לפי קבוצות אוכלוסייה 2000-2005	תרשים 5.6.1
66	השינוי בערך מדד השוויון המשוקלל בין השנים 2006-2007	תרשים 6.1
67	ערכי המדדים המצרפיים בדיוור, בריאות, חינוך, תעסוקה ורווחה ומדד השוויון המשוקלל 2006-2007	תרשים 6.2
70	ההוצאה הלאומית עבור 5 תחומי המדדים המצרפיים, מדד 2006 ומדד 2007 (מיליוני ש')	תרשים 6.3

לוחות

14	חישוב ערך המדד המשוקלל	לוח א'
18	מדגם ישובים יהודיים וערביים	לוח ב'
27	שכיחות סיבות המוות של תינוקות ושיעורי תמותת תינוקות לפי סיבת מוות ולפי קבוצת אוכלוסייה, 2005	לוח 1.2
42	היחס בין ממוצע השעות לתלמיד בחינוך העברי והערבי בשנת 2000 ובשנת 2007	לוח 3.1
62	הוצאה על רווחה לפי סעיפים בתקציב 2006 ברשויות מקומיות יהודיות וערביות	לוח 5.1
63	הוצאה ממוצעת למטופל לפי אשכול חברתי-כלכלי 2006	לוח 5.2
68	מרכיבי ההוצאה הלאומית לרווחה 2006	לוח 6.1
69	מרכיבי ההוצאה הלאומית לדיור 2006	לוח 6.2
69	מרכיבי ההוצאה הלאומית לתעסוקה 2006	לוח 6.3
70	חישוב ערך המדד המשוקלל	לוח 6.4

